

DRWECA

z dodatkami: „Oplekun Młodzieży“, „Nasz Przyjaciel“ i „Rolnik“

„Droga“ wychodzi 1 raz tygodniowo we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przepłata wynosi dla abonamentów 1,20 zł z dostawami 1,50 zł miesięcznie. Kwota ta wynosi 4,80 zł z dostawami 4,50 zł. Porysunki są opłacone do wysyłki pocztą.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 10 gr, na stronie 8-linowej 30 gr, w tekście na 2 i 3 stronie 40 gr, na 1 stronie 50 gr, przed tekstem 60 gr. — Ogłoszenia nagr. 100%, więcej.

Numer telefonu Nowemiasto 8.

Adres telegrafu „Droga“ Nowemiasto-Pomorze.

Redakcja i wydawnictwo „Droga“ Sp. z o.o. w Nowemiastku.

Rok VIII.

Nowemiasto-Pomorze, Czwartek, dnia 5 lipca 1928.

Nr. 78

Dlaczego zmiana rządu?

Już od tygodni przebąkiwano o zamiarze zmiany rządu, ale za każdym pojawieniem się w tym sensie pogłoski, dementowano ją natychmiast. Obecnie jednak zmiana ta stała się rzeczywistością i stanowi niemalą sensację. Wprawdzie napozór niewielkie ona w składzie gabinetu zaprowadziła zmiany — prawie pozostały w nim te same osoby — a jednak zmiana ta pociągnąć może dla naszego życia politycznego daleko idące następstwa, których doniosłość, rozwój i kierunek dopiero niedaleka przyszłość wykaże. A to dlatego, że z czołowego stanowiska rządu usuwa się marsz. Piłsudski, który całemu dotychczasowemu kierunkowi politycznemu przewodził. Był bowiem jego twórcą i obecnie usuwa się z tego stanowiska, udając się na dłuższy wypoczynek i kurację, a pozostawiając dla siebie nadal tylko tekę ministra wojny. Jakie przyczyny mogły wpłynąć na tę decyzję dotychczasowego szefa rządu i faktycznego kierownika nawy państwowej? (Z pewnością, że w pierwszym względzie niekorzystny stan zdrowia, który zmusza premiera do wypragnięcia się rydwanu państwowego i do szukania poratunku dla swego zdrowia. Ale nie to było jedyną przyczyną tej decyzji. Pisma stojące blisko rządu, podają jeszcze inne, a mianowicie Krakowski „Ilustrowany Kurjer Codzienny“ twierdzi, że Marszałek swym ustąpieniem chciał wyraźnie zadokumentować swe niezadowolenie spowodowane zmianami, które Sejm zaprowadził w projektowanym przez rząd budżecie. Były szef rządu uważa, że budżet obecny jest niewłaściwy i niemożliwy do wykonania bez szkody dla żywotnych interesów państwa. Swym ustąpieniem pragnął zadokumentować, że jeżeli Sejm narzuca mu budżet, który w tej czy innej dziedzinie popsuł, nie troszcząc się o to, w jakim położeniu znajduje się rząd, który ma budżet wykonać, to on temu niezdrowemu stanowi nie myśli dać milczącej aprobaty.

Dymisja Marszałka i powierzenie szefostwa rządu prof. Bartłowi ma być równocześnie podkreśleniem faktu, że trud wykonania budżetu, a więc i odpowiedzialności, muszą wziąć na swoje barki ci przedstawiciele władzy, którzy w czasie choroby Marszałka kierowali pracami rządu i obroną budżetu przed forum sejmowym.

W ten sposób Krakowski „Ilustrowany Kurjer Codzienny“ i inne sanacyjne gazety motywują decyzję b. szefa rządu p. Piłsudskiego. Ma ona być wyraźną demonstracją marsz. Piłsudskiego przeciw stanowisku Sejmu względem budżetu, oraz zadokumentowaniem jego niezadowolenia względem tych przedstawicieli rządu, którzy do tej uchwały sejmowej dopuścili.

Ustąpienie Marszałka z szefostwa rządu pociągnąć musi za sobą, jak to już wyżej zaznaczyliśmy, daleko idące następstwa. A mianowicie albo choroba Marszałka jest tego rodzaju, że zmusi go do stałej abdykacji z kierownictwa nawy państwowej i wtedy oczywiście nasze dotychczasowe pomajowe życie polityczne ulegnie poczyni zasadniczej przemianie i przeobrażeniu. Jest przypuszczenie, że pójdzie ono w takim razie w kierunku ściślejszej współpracy z ciałami ustawodawczymi i to przy oparciu się o większość centrolewicową. Na bieg takiego rozwoju zapatrywać musielibyśmy się z wielkim niepokojem i obawą. Oznaczałby on przecież i niekorzystne stanowisko względem Kościoła i kierunek polityczny po myśli socjalistów i radykalnych ugrupowań lewicowych, jak najmniej mniejszości narodowych, a idący przeciw żywotnym interesom narodowym państwa. Jeżeli atoli stan zdrowia Marszałka ulegnie poprawie i czuć on się będzie na siłach, to jako mąż takiego pokroju i ambicji nie będzie on beczynnie przyglądał się biegowi życia politycznego, toczącego się nie po jego myśli lub wbrew jego intencjom i możemy być przygotowani na dalsze niespodzianki, a mianowicie że w danej chwili niespodzianie on mu się przeciwstawi i będzie się starał nagiąć go ku swej woli.

Bądź co bądź, aczkolwiek sytuacja obecnie wytworzona pozornie, podobna jest do tej, która się wyłoniła bezpośrednio po zamachu stanu, gdzie premierem był również prof. Bartel, a marszałek Piłsudski

ministrem wojny, to jednak w rzeczy samej sytuacja dziś jest zgoła inna i budzić musi w nas poważne obawy o przyszłość naszego życia politycznego.

W zwierciadle prasy niemieckiej.

Berlin, 28. 6. „Berliner Tageblatt“ donosi, że zmiana gabinetu, jak donoszą oficjalnie, nie stoi w związku z wypoczynkiem zdrowotnym Piłsudskiego, który trwać ma trzy tygodnie. Również i obecny premier pan Bartel chce skorzystać z urlopu, a w takim razie zastępcywalby go min. Świtalski. Wynikałoby przeto z tego, że mianow. dr. Świtalskiego, poszło po myśli p. Piłsudskiego, który w nim chciał mieć swego męża zaufania. Zmiana nastąpiła przeto mimo wszy-

siko ze względu na zdrowie b. premiera. Minister Romocki opuścił swe stanowisko, gdyż jego poglądy na komercjalizację kolei nie pokrywały się z poglądami kół wojskowych.

Berlin, 28. 6. „Vossische Ztg.“, donosząc o zmianie gabinetu, opatrza wiadomość następującym komentarzem: Ustąpienie Piłsudskiego z kierownictwa rządu, ze względu na to, że jest on nadal członkiem gabinetu, nie miałoby zbyt wielkiego znaczenia. I nowy rząd składa się wyłącznie ze zwolenników Piłsudskiego, on sam zaś będzie silną postacią w nowym rządzie. — Przypuszczać należy, że Piłsudski jako minister spraw wojskowych będzie miał również silny wpływ na politykę zagraniczną. Uderzającym jest to, że zmiana gabinetu nastąpiła po odroczeniu obu izb parlamentarnych aż do okresu jesiennego.

Obrady Zjazdu Episkopatu Polskiego.

Tegoroczny zjazd Księży Biskupów, jaki się odbył w dniach 26 i 27 bm. w Częstochowie, rozpoczęty nabożeństwem przed cudownym obrazem Matki Boskiej na Jasnej Górze, zajmował się kilka zagadnieniami z dziedziny życia religijnego i administracji kościelnej. Poza tym ustalili sposoby szybszego wykonania tych artykułów Konkordatu, co do których nastąpiło już porozumienie między Kościołem a władzą państwową.

Dla instytucji polskich, kościelnych w Rzymie obmyślono warunki, odpowiednie dla ich utrzymania i rozwoju. Instytucje te cieszą się szczególną zyczliwością Ojca św., który pragnie, by dorównały one znaczeniem swoim i użytecznością podobnym instytucjom w Rzymie innych narodów.

Sprawom misyjnym oraz wzięciu w nich przez Polskę żywoniejszego udziału poświęcono szczególną uwagę, podobnie, jak i duszpasterstwu nad Polakami, przebywającymi zagranicą. Ta ostatnia sprawa stała się jedną z ważniejszych naszych zagadnień zagranicznych ze względu na wielką liczbę naszych

wychodźców i na zachodzącą często niemożność opieki duszpasterskiej ze strony miejscowego duchowieństwa, oraz z powodu deprawacyjnej agitacji, uprawianej między naszymi wychodźcami.

Wreszcie rozpatrywano potrzebę utworzenia lecznicy dla chorych i osłabionych księży.

Udział w zjeździe wzięli: Ks. Kardynał Prymas Hlond, Ks. Metropolita Szeptycki, Ks. Arcybiskup Metropolita Sapięha, Ks. Arcyb. Metr. Jałbrzykowski, Ks. Biskup Wałęga z Tarnowa, Ks. Biskup Kocyłowski obrz. gr. z Przemyśla, Ks. Biskup Nowak obrz. łac. z Przemyśla, Ks. Biskup Łoziński z Pińska, Ks. Bisk. Gall, biskup polowy, Ks. Bisk. Szelątek z Łucka, Ks. Biskup Krynicki z Włocławka, Ks. Biskup Łukomski z Łomży, Ks. Biskup Tymieniecki z Łodzi, Ks. Biskup Okonlewski z Pelplina, Ks. Biskup Kubina z Częstochowy, Ks. Biskup Lisiecki z Katowic, Ks. Biskup Fischer Sufragan z Przemyśla, Ks. Bisk. Kubicki Sufr. z Sandomierza, Ks. Bisk. Radoński, Sufr. z Poznania, Ks. Biskup Wetmański, Sufragan z Płocka.

Depesza marsz. Piłsudskiego do ks. biskupa Tymienieckiego.

W odpowiedzi na przesłaną przez prezydium Kongresu Eucharystycznego depeszę, p. Marszałek Józef Piłsudski nadesłał pod adresem J. E. ks. biskupa Tymienieckiego telegram gratulacyjny następującej treści: Żalując szczerze, że nie mogłem wziąć udziału w Kongresie Eucharystycznym, oraz dziękując za wyra-

żone w nim uczucia, na ręce Waszej Eksceleencji ślę dla Prezydium Kongresu, oraz dla wszystkich jego uczestników najserdeczniejsze życzenia jaknajpomyślniejszych wyników pracy dla dobra Ojczyzny.

Marszałek Józef Piłsudski.

Pan Prezydent Rzpitej gościem ziemi pińskiej.

Pińsk, 2. 7. Dziś o godz. 11,30 przybył tu p. Prezydent Rzeczypospolitej. Po powitaniu dostojnego Gościa przez prezydenta miasta, kompanję honorową 84 pp. i dzieci, które wręczyły p. Prezydentowi kwiaty, odjechał p. Prezydent do katedry, gdzie na progu powitał go ks. biskup Łoziński. Po odprawieniu Mszy św. i kazaniu p. Prezydent odjechał do sboru prawosławnego, gdzie powitał go prawosławny biskup

Aleksander, wygłaszając gorące przemówienie. Po odprawieniu modłów chóru prawosławny odśpiewał „Boże, coś Polskę“. Następnie p. Prezydent odjechał do synagogi, gdzie powitał go kahał. Z synagogi odjechał p. Prezydent do portu, a przy wstąpieniu na okręt „Admirał Wickman“ oddano 21 przepisowych strzałów i statek wyruszył Pińsk ku Prypeci. O godz. 15,50 p. Prezydent udał się do Brześcia.

Votum zaufania dla rządu francuskiego.

455 głosów za, 126 przeciw. — Program polityczny rządu.

Paryż, 29. 6. Izba uchwaliła rządowi zaufanie 455 głosami przeciw 126.

Przedtem Poincare obszernie omawiał program polityczny rządu francuskiego. Premier oświadczył, że trudne dzieło uratowania waluty francuskiej przeprowadził dlatego tylko, że mu się oddali do dyspozycji ludzie, którzy go przedtem gwałtownie zwalczyli. Poincare nie myśli o tem, by zrywać więzy, które go łączą ze współpracownikami. Po wyborach członkowie rządu spotkali się ponownie w zupełnej zgodzie.

Poincare oświadczył dalej, że sprzeciwia się wszelkiej zmianie kursu politycznego. Oświadczenie rządowe stanowi niepodzielną całość i dlatego rząd musi żądać nieograniczonego votum zaufania. Sanacja finansów

nie jest jeszcze zupełnie dokonana i trzeba jeszcze najmniej dwu lat, aby zapobiec zachwianiu.

Następnie Poincare przemawiał na temat Alzacji i usprawiedliwiał zachowanie szkoły wyznaniowej w Alzacji, podczas kiedy rząd przyznaje się do zasady szkoły świeckiej. Francja musi szanować życzenia ludności alzackiej i zaniechać gwałtownej asymilacji Alzacji.

W sprawie skazanych w Colmare postów Recklina i Rossegue oświadczył, że rząd nie może interwenjować przed decyzją sądu najwyższego. W chwili, kiedy postępowanie sądowe będzie ukończone, rząd da Alzacji dowód zyczliwości.

